

קווים מנחים לנגישות תכנים באינטרנט: נגישות אתרי אינטרנט

Web Content Accessibility Guidelines:
Websites accessibility

תקן זה אושר על ידי הוועדה הטכנית 8101 – נגישות בתקשוב, בהרכב זה:

- איגוד האינטרנט הישראלי - טליה אבירן
- איגוד לשכות המסחר - שוש רבינוביץ
- המועצה הישראלית לצרכנות - מיטל בשרי
- התאחדות התעשיינים בישראל - גולי רבנים
- מהנדסים/אדריכלים/טכנולוגים - זוהר אלון, בת-שבע אנגלברג-בר
- מינוי אישי - שאולה הייטנר (יו"ר)
- משרד החינוך - אילנה בניש
- עמותת נגישות ישראל - יובל וגנר
- רשות ההסתדרות לצרכנות - מאיר פישהוף

בהכנת תקן זה הסתייעה הוועדה הטכנית בצוות המומחים 810101 – נגישות אתרי אינטרנט, בהרכב זה:
ניל אוסמן, בת-שבע אנגלברג-בר, עומר בהרב, שאולה הייטנר (יו"ר), סיגל זך, שמואל נעמן, גולי רבנים

כמו כן תרמו להכנת התקן אילנה בניש, אדם סולומון, מאיר פישהוף וטוביה שיינפלד.

דנית לביא סניקוב ריכזה את עבודת הכנת התקן.

הודעה על מידת התאמת התקן הישראלי לתקנים או למסמכים זרים
תקן ישראלי זה, למעט השינויים והתוספות הלאומיים המצוינים בו,
זהה למסמך הקווים המנחים של קונסורציום הרשת הכלל-עולמית (W3C)
Web Content Accessibility Guidelines (WCAG) 2.0 –
11 December 2008

הודעה על רויזיה
תקן ישראלי זה בא במקום
התקן הישראלי ת"י 5568 חלק 1 ממאי 2021

למעט הנוגע לנגישות מסמכים דיגיטליים

מילות מפתח:

רשת האינטרנט (הכלל-עולמית), מארג כלל-עולמי, אינטרנט, מרשתת, נגישות, אנשים עם מוגבלות, ארגונומיה, נכים.

Descriptors:

world wide web, internet, accessibility, disabled people, ergonomics, handicapped people.

עדכניות התקן

התקנים הישראליים עומדים לבדיקה מזמן לזמן, ולפחות אחת לחמש שנים, כדי להתאימם להתפתחות המדע והטכנולוגיה. המשתמשים בתקנים יודאו שבידיהם המהדורה המעודכנת של התקן על גיליונות התיקון שלו. מסמך המתפרסם ברשומות כגיליון תיקון, יכול להיות גיליון תיקון נפרד או תיקון המשולב בתקן.

תוקף התקן

תקן ישראלי על עדכוניו נכנס לתוקף החל ממועד פרסומו ברשומות. יש לבדוק אם התקן רשמי או אם חלקים ממנו רשמיים. תקן רשמי או גיליון תיקון רשמי (במלואם או בחלקם) נכנסים לתוקף 60 יום מפרסום ההודעה ברשומות, אלא אם בהודעה נקבע מועד מאוחר יותר לכניסה לתוקף.

סימון בתו תקן

כל המייצר מוצר, המתאים לדרישות התקנים הישראליים החלים עליו, רשאי, לפי היתר ממכון התקנים הישראלי, לסמנו בתו תקן:

זכויות יוצרים

© זכויות היוצרים שמורות למכון התקנים הישראלי.

הקדמה לתקן הישראלי

תקן ישראלי זה הוא מסמך הקווים המנחים של קונסורציום הרשת הכלל-עולמית (W3C^(א)), Web Content Accessibility Guidelines (WCAG) 2.0, (מהדורה 2.0) מדצמבר 2008 (להלן: WCAG 2.0), שאושר כתקן ישראלי בשינויים ובתוספות לאומיים, למעט הנוגע למסמכים דיגיטליים.

ניתן לעיין במסמך של W3C מדצמבר 2008 בכתובת שלהלן:

<http://www.w3.org/TR/WCAG20>^(ב)

לנוחות המשתמשים, מובא תרגום לעברית של מסמך זה בכתובת שלהלן:

<https://www.isoc.org.il/files/w3c-wai/guidelines.html>^(ב)

הערה:

במקום שיש אי-התאמה בין המקור לבין תרגום זה, קובע המקור באנגלית. תקן זה זמין לשימוש חופשי של הציבור. התקן זמין בספריית מכון התקנים הישראלי ובאתר האינטרנט של מכון התקנים הישראלי:

<https://www.sii.org.il/he/public-standards>

התקן כולל, בסדר המפורט להלן, רכיבים אלה:

- מבוא לתקן הישראלי (בעברית)

- חלות התקן הישראלי (בעברית)

- פירוט השינויים והתוספות הלאומיים לסעיפי המסמך של W3C (בעברית)

הערות שוליים לאומיות לתקן הישראלי ממוספרות באותיות האלף-בית.

תקן זה הוא חלק מסדרת תקנים הדנים בקווים מנחים לנגישות תכנים באינטרנט^(ג). חלקי הסדרה הם אלה:

ת"י 5568 חלק 1 - קווים מנחים לנגישות תכנים באינטרנט: נגישות אתרי אינטרנט

ת"י 5568 חלק 2 - קווים מנחים לנגישות תכנים באינטרנט: נגישות מסמכים דיגיטליים

מבוא לתקן הישראלי

מסמך הקווים המנחים של קונסורציום הרשת הכלל-עולמית (W3C^(א)) לנגישות תכנים באינטרנט (WCAG^(ד)) (מהדורה 2.0) כולל קשת רחבה של קווים מנחים ליצירת תכנים נגישים יותר באתרי אינטרנט. הקפדה על קווים מנחים אלה תאפשר נגישות לתוכני אינטרנט לקהל רחב יותר של אנשים עם מוגבלות, כגון עיוורון ולקויות ראייה, חירשות וכבדות שמיעה, לקויות למידה, מוגבלויות קוגניטיביות, מוגבלות תנועה, מוגבלויות דיבור, רגישות לאור ושילובים של מוגבלויות אלה. יישום הקווים המנחים יגרום לכך שתוכן האתר יהיה נגיש לכלל המשתמשים.

יתרה מזו, תוכני אינטרנט נגישים, כגון תיאורי טקסט של רכיבים גרפיים, מקדמים את האתר במנועי החיפוש (Search Engine Optimization).

נגישות לתכנים באינטרנט חשובה גם במערכות פנימיות בארגונים ומשפרת את שילובם של אנשים עם מוגבלות בשוק העבודה.

^(א) W3C – World Wide Web Consortium; לפי קביעת האקדמיה ללשון העברית: מארג כלל-עולמי - World Wide Web.

^(ב) בעת הכנת תקן זה כתובת זו היא הכתובת שבתוקף.

^(ג) לפי קביעת האקדמיה ללשון העברית המונח העברי הוא מְרָשָׁת.

^(ד) WCAG – Web Content Accessibility Guidelines

מסמך הקווים המנחים WCAG 2.0 פותח על ידי קונסורציום הרשת הכלל-עולמית (W3C) בשיתוף עם אנשים וארגונים מכל העולם, במטרה לספק תקן משותף לנגישות אתרי אינטרנט העונה על צורכיהם של אנשים, של ארגונים ושל ממשלות ברחבי העולם. WCAG 2.0 מבוסס על WCAG 1.0 ומתוכנן כך שיתאים למגוון הרחב של טכנולוגיות אינטרנט בהווה ובעתיד. המסמך מביא קווים מנחים הניתנים לבחינה, אך יישומם מחייב מידה רבה של שיפוט אנושי (human evaluation).

קווים מנחים אלה מיועדים לשמש ארגונים וגופים פרטיים וציבוריים, לרבות מנהלי אתרים, מפתחי אתרים, מעצבי אתרים, עורכי תוכן, בעלי עסקים, מנהלי מכירות, אחראים על יחסי ציבור, מנהלי משאבי אנוש, מנהלי טכנולוגיית מידע וקובעי מדיניות ויישום של תכנים באינטרנט בכל ארגון הנדרש לכך והמבקש לספק למשתמשים יכולת גלישה נגישה, שמישה ונוחה. ביישום הקווים המנחים, יש צורך להתייחס לנושא "הנטל הכבד", מתוך הבנה שהתאמה לסעיפים מסוימים של התקן תקשה על הגוף המיישם לעמוד בקווים המנחים מסיבות כלכליות (עלויות התאמה גבוהות) וטכניות. במקרים כאלה, מצופה מהגוף המיישם לייצר חלופות שאינן מקוונות.

בסוף התקן מובא נספח D המסביר את השינויים הלאומיים שהוכנסו לתקן הישראלי בסעיפים 1.2.1 עד 1.2.5 הדנים במדיה מבוססת-זמן (וידאו⁽⁷⁾ או/וגם שמע), בסעיף 2.4.10 הדן בכותרות לקטעים ובסעיף 3.1.2 הדן בהגדרת שפה בחלקים מהדף.

ההחלטה לשנות את רמת הנגישות של מדיה מבוססת-זמן, שעיקרה הוספת כתוביות לסרטי וידאו, נבעה מהקושי במימוש סעיפים אלה בשפה העברית כיום (מבחן "הנטל הכבד").

תקן זה משנה את רמת ההתאמה בסעיפים 1.2.1, 1.2.2 ו-1.2.3 מ-Level A ל-Level AA, וכן מוסיף בסעיפים 1.2.4 ו-1.2.5 שינוי ברמה מ-Level AA ל-Level AAA.

בעתיד יישקל מחדש השינוי ברמת הנגישות של מדיה מבוססת-זמן, אם יהיו כלים אוטומטיים זמינים להוספת כתוביות בשפה העברית.

חלות התקן הישראלי

תקן זה מביא קווים מנחים לנגישות אתרי אינטרנט.

תקן זה אינו חל על נגישות מסמכים דיגיטליים באינטרנט. על נגישות מסמכים דיגיטליים באינטרנט חל התקן הישראלי ת"י 5568 חלק 2.

הערה:

הנגשת אתרי האינטרנט היא מהותית כדי לאפשר שימוש פונקציונלי לכלל המשתמשים.

⁽⁷⁾ לפי קביעת האקדמיה ללשון העברית המונח העברי הוא חוזי.

פירוט השינויים והתוספות הלאומיים לסעיפי המסמך של W3C

Principle 1: Perceivable - Information and user interface components must be presentable to users in ways they can perceive.

Guideline 1.2 Time-based Media: Provide alternatives for time-based media.

.1.2.1 Audio-only and Video-only (Prerecorded)

בסוף המשפט המילים שבסוגריים "Level A" אינן חלות, ובמקומן יחול:

Level AA

.1.2.2 Captions (Prerecorded)

בסוף המשפט המילים שבסוגריים "Level A" אינן חלות, ובמקומן יחול:

Level AA

.1.2.3 Audio Description or Media Alternative (Prerecorded)

בסוף המשפט המילים שבסוגריים "Level A" אינן חלות, ובמקומן יחול:

Level AA

.1.2.4 Captions (Live)

בסוף המשפט המילים שבסוגריים "Level AA" אינן חלות, ובמקומן יחול:

Level AAA

.1.2.5 Audio Description (Prerecorded)

בסוף המשפט המילים שבסוגריים "Level AA" אינן חלות, ובמקומן יחול:

Level AAA

Principle 2: Operable - User interface components and navigation must be operable.

Guideline 2.4 Navigable: Provide ways to help users navigate, find content, and determine where they are.

.2.4.10 Section Headings

בסוף המשפט המילים שבסוגריים "Level AAA" אינן חלות, ובמקומן יחול:

Level AA

Principle 3: Understandable - Information and the operation of user interface must be understandable.

Guideline 3.1 Readable: Make text content readable and understandable .

.3.1.2 Language of Parts

הסעיף, על כותרתו, אינו חל.

- לאחר Appendix C יוסף נספח D (למידע בלבד), כמפורט להלן:

נספח D – הסברים לשינויים ולתוספות הלאומיים בסעיפי המסמך של W3C

(למידע בלבד)

מספר הסעיף	כותרת הסעיף ב-WCAG 2.0	כותרת הסעיף בעברית	רמת ההתאמה ב-WCAG 2.0	רמת ההתאמה בתקן זה (ת"י 5568 חלק 1)	הסבר
1.2.1	Audio-only and Video-only (Prerecorded)	שמע-בלבד ווידאו-בלבד (הקלטה מראש)	A	AA	<p>- עבור שמע-בלבד מוקלט מראש (למשל, תוכנית רדיו מוקלטת): יש לספק חלופה טקסטואלית של ההתרחשות, בצורה מובנת, עבור כל תוכן המדיה⁽¹⁾</p> <p>- עבור וידאו-בלבד מוקלט מראש (למשל, סרטון הדרכה ללא קול): יש לספק חלופה טקסטואלית של ההתרחשות, בצורה מובנת, עבור כל תוכן המדיה⁽¹⁾ או יש לספק חלופה בשמע של ההתרחשות, בצורה מובנת, עבור כל תוכן המדיה⁽¹⁾</p>
1.2.2	Captions (Prerecorded)	כתוביות (הקלטה מראש)	A	AA	<p>עבור וידאו + שמע שהוקלטו מראש (למשל, הקלטת הרצאה בוידאו): יש לספק כתוביות, וגם יש לספק אחד מהשניים:</p> <p>א. חלופה טקסטואלית של ההתרחשות, בצורה מובנת, עבור כל תוכן המדיה⁽¹⁾;</p> <p>ב. תיאור שמע של ההתרחשות, בצורה מובנת, עבור כל תוכן המדיה בערוץ שמע נוסף.</p>
1.2.3	Audio Description or Media Alternative (Prerecorded)	תיאור בשמע או חלופה למדיה (הקלטה מראש)	A	AA	<p>עבור וידאו + שמע שהוקלטו מראש (למשל, הקלטת הרצאה בוידאו): יש לספק כתוביות, וגם יש לספק אחד מהשניים:</p> <p>א. חלופה טקסטואלית של ההתרחשות, בצורה מובנת, עבור כל תוכן המדיה⁽¹⁾;</p> <p>ב. תיאור שמע של ההתרחשות, בצורה מובנת, עבור כל תוכן המדיה בערוץ שמע נוסף.</p>

⁽¹⁾ חלופה של כל תוכן המדיה היא העברת כל המידע (קולי או/וגם חזותי) כדי להבין את ההתרחשות (התסריט) במלואה.

מספר הסעיף	כותרת הסעיף ב-WCAG 2.0	כותרת הסעיף בעברית	רמת ההתאמה ב-WCAG 2.0	רמת ההתאמה בתקן זה (ת"י 5568 חלק 1)	הסבר
1.2.4	Captions (Live)	כתוביות (שידור חי)	AA	AAA	עבור וידאו + שמע המועברים בשידור חי: אם התקבלה בקשה פרטנית, יש לספק כתוביות מסונכרנות עם כל תוכן השמע המועבר בשידור חי.
1.2.5	Audio Description (Prerecorded)	תיאור בשמע (הקלטה מראש)	AA	AAA	עבור וידאו + שמע שהוקלטו מראש: אם התקבלה בקשה פרטנית, יש לספק תיאור שמע של ההתרחשות, בצורה מובנת, עבור כל תוכן המדיה בערוץ שמע נוסף.
2.4.10	Section Headings	כותרות לקטעים	AAA	AA	בכל דף רשת שיש בו תוכן טקסטואלי בעל מבנה הייררכי, יצוינו הכותרות בתגית "H".
3.1.2	Language of Parts	השפה בחלקים מהדף	AA	אינה חלה	לכאורה, כל טקסט בשפה שאינה השפה העיקרית בדף הרשת, יש לעטוף בתגית "lang". בדפים הכתובים בעברית, השימוש בתגית זו אינו נחוץ מאחר שהשימוש בקידוד UTF-8 מאפשר לקורא המסך לדעת שמדובר בשפה אחרת.